

SOSYAL ÖĞRENME KURAMI Mahmut ÇAVUŞ 219-223

- Kaynak II; Eğitim Psikolojisi

Yazar;B.YEŞİLYAPRAK

Hazırlayan; Mahmut ÇAVUŞ 2005-2006

Ders Sor.; Doç. Dr. Nasip DEMİRKUŞ ,

- 1-Önce Soruları [Tıklayın](#) Yanıtlamaya Çalışın.
- 2-Verdiğiniz Yanıtların Şıklarını Kenara Yazın.
- 3-Sonra Yanıtlarınızı Kontrol Ediniz.
- 4-Yanlış Yanıtları Muhakeme Ediniz.
- 5-Gösteriyi İzleyin Tekrar Aynı İşlemi Yapınız.

SOSYAL ÖĞRENME KURAMI

- Sosyal öğrenmeyi, başkalarını seyrederek çevreden öğrenme şeklinde tanımlayabiliriz.
- Ör: bisiklet sürme, yüzme gibi becerileri deneme yanılma yoluyla bazı becerileri ise başkalarını gözlemleyerek öğreniriz.
- Deneme yanılma ile öğrenmek her zaman mümkün olmayabilir.
- Ör: bir mantarın zehirli olup olmadığını anlama.
- Başkasının yaptıklarını gözlemleyerek öğrenmeye "model alma", "gözlem yoluyla" yada "taklit ile öğrenme" denir.

Sosyal Öğrenme Kuramının Gelişimi

- İnsanların birbirilerinden öğrenmesi olgusuna ilk dikkati çeken John Dewey olmuştur.
- Birey sosyal yaşamı sonucu kendine özgü belleğini oluşturur.
- Rus psikolog Lev Vgotsky potansiyel gelişim alanı kavramı ile öğrenmemnin öğrenenin ilgisi ve öğretenin rehberliğinde geliştiğini savunur.
- Özellikle bilişsel gelişim ve dil gelişimi ile ilgilenmiştir.
- Psikolojik araç: İnsanların topluluk içindeki etkileşimini etkili bir şekilde sağlayan kavramlar semboller, işaretler, numaralar ve kelimelerdir.

- Sosyal öğrenme kavramını ilk kez 1947 yılında kullanan Rotter'e göre insan; hayatına tesir edebilen yaşam deneyimlerini etkileyebilmeye sahip bilinçli bir varlıktır.
- Fakat dış uyarıcılar ve pekiştirecekler insan davranışlarını etkilemektedir.
- İç denetim odaklı insanlar pekiştirmenin kendi davranışlarına bağlı olduğunu düşünür ve kendi yaşamlarından sorumlu olduklarını düşünen davranışlar sergilerler.
- Dış denetim odaklı insanlar aksine pekiştirmenin dışsal güce bağlı olduğunu, yetenek ve davranışlarıyla pek az şeyi değişime uğratabileceklerini düşünürler.
- Eğitimde bireysel gelişim amaçlarından biride içsel denetim odaklı kişiler yetiştirmek olmalıdır. çünkü iç denetim odaklı insanların hayatta daha başarılı oldukları yapılan araştırmalarda görülmüştür.

- Günümüzde sosyal öğrenme kuramı denildiğinde Albert Bandura akla gelmektedir.
- Bandura'nın 1960 ların başlarında, öğrenmeye getirdiği yaklaşım sosyal-davranışçılıktır.
- Sosyal öğrenme kuramı bilişsel öğrenme kuramı ile analitik davranışçı kuramın birleştirilerek ortaya konulan bir çeşit orta yol kuramıdır.
- Uyarıcı ile tepki arasında aracı bir mekanizma vardır ve bu mekanizma kişinin bilişsel süreçleridir.
- Bireyler, cinsel kimlik rollerini sosyal öğrenme kuramına göre, öncelikle anne- babasını gözleyip taklit ederek öğrenir.
- Ancak giderek kendi değerleri, inançları, beklentileri doğrultusunda rol modellerini değerlendirir ve kendini bu düşünme sürecine göre biçimlendirir.

- Sosyal öğren kuramı,davranışçı yaklaşıma üç temel eleştiri getirmiştir.
- *davranışçı yaklaşım doğal ortamda olanları temsil edemez.
- *davranışçı yaklaşım yeni tepkileri dikkate almaz.
- *davranışçı yaklaşım sadece uyarıcıya verilen tepkiyi dikkate alırken gelecekteki tepkileri dikkate almaz.
- Sosyal öğrenme kuramı yukarıdaki eleştiriler doğrultusunda üç önemli farklılığı ortaya koymuştur.
- *davranış öğrenilir fakat hemen gösterilmeyebilir.
- *öğrenme her zaman pekiştirece bağlı değildir.
- *insan uyarıcıya karşı tepki veren pasif bir organizma değildir.

- Sosyal öğrenme kuramı araştırmalarında, etkileşim içerisindeki insan deneklerin davranışlarının gözlenerek davranış repertuarına kazandırılması ve değiştirilmesinde pekiştirmenin rolü temel alınmıştır.
- Davranış değişikliği kişinin davranış ile ödül arasındaki ilişkiyi anlamada meydana gelen değişikliklerdir.

- Sosyal öğrenmede temel faktör bireyin başkalarını gözlemleyerek öğrenmesidir.
- Öğrenmenin etkililiği, öğrenenin modelden gözlemlediği davranışı taklit edebilme kabiliyetine bağlıdır.
- Gözlemlenen davranışın sonunda modelin almış olduğu olumlu pekiştireç (ödül) veya ceza gözlemleyeninin o davranışı taklit edip etmeme kararını etkiler.

Sosyal Öğrenme Kuramının temel Kavramları

- Dolaylı pekiştirici: gözlemlenen davranış sonuçları gözlemleyeni bilgilendirmekle kalmaz onun davranışı yapma güdüsünü de artırır.
- Modelin yapmış olduğu davranışlarda ödüllendirilmesi gözlemleyenin o davranışı taklit etmesini güçlendirecektir.

- Dolaylı ceza: modelin yapmış olduğu davranış sonunda almış olduğu cezanın gözlemlenmesi, gözlemleyeninin o davranışı yapma eğilimini azaltır veya ortadan kaldırır.
- Dolaylı duygusallık: korkuların bir çoğu doğuştan getirilmez, çevredeki kişilerin tepkileri gözlenerek öğrenilir.
- Genellikle bu şekilde kendimiz yaşamasak da başkalarının yaşantılarını gözleyerek dolaylı olarak korku, kaygı gibi duyguları geliştirebiliriz. bu durum aynı şekilde korkuların giderilmesinde de geçerlidir.
- Ör: okula yeni başlayan çocuğun ilk günlerde anne babası ile gelirken, diğer çocukların tek başlarına geldiklerini gözlemleyerek aynı davranışı göstermesidir.